

gebouwen te bezetten, NSB'ers te arresteren, het verkeer te regelen, enz. Er is een enkele aanwijzing dat men hier geen Joden voor uitkoos: men was van mening dat zulks voor de organisatie extra gevaarlijk zou zijn en dat de Joden bovendien bij het oppakken van 'foute' elementen hun emoties niet zouden kunnen bedwingen. In tweede instantie moesten dan in Amsterdam veel méér oud-militairen 'gemobiliseerd' worden: ca. vijf-en-twintigduizend; voor allen werden de 'mobilisatiebevelen' gereed gemaakt (de plakadressen werden afzonderlijk bewaard). Voor die vijf-en-twintigduizend man had men armbanden nodig; de stof was besteld. Ook had men behoefte aan stafkwartieren en legeringsplaatsen. Er moest voorts een vorderingscommissie komen (voor vrachtauto's, personenauto's en motorfietsen), een verbindingsdienst, een fourageringsdienst, een medische dienst – ook wilde men vlak voor of na de bevrijding wapens uitdelen die de Engelsen moesten afwerpen; hier werd een terrein voor uitgezocht in de IJpolder. Een en ander vergde, op papier, omvangrijke voorbereidingen. Zo werd bijvoorbeeld ten aanzien van meer dan tweehonderd gebouwen nagegaan in hoeverre zij in de opzet pasten. Met al die activiteiten was van Heerde met een aantal van zijn medewerkers dag in, dag uit bezig.

Op 18 november '41 werd van Heerde als gevolg van het oprollen van een groepje van het Legioen Oud-Frontstrijders dat in Arnhem het werk voortgezet had (er waren wapens verborgen en het vliegveld Deelen was in kaart gebracht), gearresteerd. Dat betekende dat op slag alle verbindingen tussen de commandant en Six enerzijds en de ondercommandanten anderzijds verbroken werden. Van Heerde wist welke functie Six vervulde, maar hij was, van de commandant afgezien, de enige. Nu was een jeugdig ambtenaar van de gemeentesecretarie te Diemen, J. Chr. Bührmann, als adjudant van van Heerde opgetreden. Hem had van Heerde wel eens gezegd: 'Ik moet nog even naar de Amstel', en het was Bührmann opgevallen dat de befaamde kunstcollectie-Six in het perceel Amstel 218 op de lijst van te beschermen objecten stond. In een adresboekje ontdekte hij dat er een reserve-ritmeester jhr. P. J. Six bestond – hij toog naar Amstel 218, bleek inderdaad tegenover de chef-staf van het gewest Amsterdam te staan, deelde deze mee dat van Heerde gearresteerd was en stelde zich onder de bevelen van Six. De opbouw van de organisatie werd nadien zo goed en zo kwaad als het ging, voortgezet. Een probleem was, dat zich, en niet alleen in Amsterdam, telkens kaderleden terugtrokken als zij van de arrestatie van andere kaderleden vernamen. Trouwens, de beroepsofficieren die tot dat kader behoorden, werden, voorzover niet al in OD-verband gearresteerd, vrijwel allen op 15 mei '42 naar krijgsgevangenenkampen in Duitsland overgebracht – Six niet; hij was reserve-officier.